

af at producere Et eller Andet, at medens det ikke for Samfundet i og for sig kan være til nogen Skade, men maaste i de fleste Tilfælde snarere være til Fordel, at Produktionen forages, og medens det ligger i Tingenes Natur, at der ved Tilveiebringelsen af de fleste Fornødenhedsartikler, Klæder, Sko, og hvad man nu vil, ingen egentlig Grændse er for, hvor Meget der kan og bør produceres, saa gjælder det Modsatte med Hensyn til Sagførerne. Der er kun et vist Antal juridiske Forretninger til Stede, og det er ikke ønskeligt, at der skabes eller laves flere end dem, der saaledes af sig selv eksistere, ligesom det ikke heller er ønskeligt, at de, der ere, gjøres besværligere eller vidtløftigere, end de i og for sig behøve at være. Medens der derfor intet Dndt er i, at der laves flere Sko og Klæder, er der meget Dndt i, at der skabes flere Processer, end der behøves. Derfor er det for Befolkningens Vedkommende en Ulempe, naar Sagførernes Antal bliver saa stort, at de i det Hele taget ikke kunne finde passende Erhverv ved de juridiske Forretninger, som naturligtvis i Folge Tingenes egen Natur en Gang frembyder sig. Det er en Ulempe for Befolkningen, naar Sagførerne skulle enten være fristede til at lave Forretninger, hvor der ikke er nogen naturlig Nødvendighed for saadanne, eller ogsaa søge at gjøre saameget som muligt ud af enhver Forretning. Det er en Tilstand, som vi allerede ere i, og som vi sandsynligvis ville komme mere og mere ind i, hvis den nuværende Udvikling fortsætter sig. Jeg tror nemlig slet ikke, at den sidste ærede Valer har Ret, naar han mener, at det vil den almindelige Befolkning kunne værge sig imod. Det kan den almindelige Befolkning ikke. Saaledes som Tilstanden er i alle civiliserede Lande, vil den almindelige Mand ikke kunne hjælpe sig, naar Spørgsmaalet bliver om juridiske Anliggender. Jeg vil ikke tale om Retsjager, ved dem kan han nu slet ikke, men ogsaa med Hensyn til andre juridiske Forretninger vil han ikke kunne hjælpe sig uden at faae fat paa en Saglyndig, altsaa i de fleste Tilfælde paa en Sagfører, og har En saaledes antaget en Sagfører, vil han ikke kunne bedømme, hvorvidt de Stridt, som Sagføreren har foretaget sig, ere nødvendige eller ikke, eller hvorvidt ikke Sagførerne gjøre

Sagen mere vidtløftig, end den burde være. Det vil den almindelige Mand ikke kunne tage sig i Agt for, og der vil aldrig indtræde den Tid, hvor den juridiske Dannelse er saa almindelig blandt Folk, at man kan være i Stand til at være sig for Sigt. Derfor har det Interesse for Samfundet i Almindelighed, om der finder en unødvendig og uforholdsmæssig Udvidelse Sted af Sagførernes Antal. Dette Lovforslag er paa ingen Maade saaledes knyttet til Retsreformen, at det kun skulde have sin naturlige Mening i Forening med den, thi hvad enten man tænker sig Retsforfatningen at være den ene eller den anden, saa ville dog, saasnart der overhovedet skal være en Sagførerstand tilstede, alle disse Spørgsmaal opstaa om Nødvendigheden af, at der bliver Kontrol med den, og jeg ser ikke, at den Omstændighed, hvorvidt Retsreformen gennemføres eller ikke, skulde have nogen Indflydelse i den Henseende. En meget stor Del af de Forretninger, Sagførerne bestjæftige sig med, og netop de Forretninger, hvor der mest kunde være Tale om Nyttelighed af den Kontrol, der her er Tale om, er egentlig ikke processuelle Sager, det er Spørgsmaal om Kjøb og Salg af faste Eiendomme, Ordning af Prioritetsforhold for Folk, Skifter og deslige. Det er jo Ting, som ikke i og for sig staa i nogen Forbindelse med Procesmaaden, men de ere netop af de Punkter paa hvilke Kontrollen med Sagførernes Virksomhed og en let Afgang til at forhjælpes til sin Ret i simple og billige Former har stor Betydning for Befolkningen. Forjaavidt man her vil fremdrage Spørgsmaalet om gratis eller billig Retshjælp, saa vil jeg hertil bemærke, at i den Henseende yder jo Lovforslaget netop noget meget væsentligt; thi det er jo et i Lovforslaget indført Princip, at Sagførerraadet skal yde sin Medvirkning gratis. Altsaa den, der benytter disse Sagførerraads Medvirkning ved at indgive sine Klager til disse eller sin Begjæring om Bedømmelse af Sagførernes Regninger o. s. v. til disse, han kan faae denne Assistance aldeles gratis, og hvad forøvrigt den gratis Retspleie for Ubemidlede angaar, maa ogsaa Sagførerstanden nu yde et vist Bidrag dertil, nemlig derved, at fri Proces jo gives paa den Maade, at en Sagfører beordres til at føre